

گرامیداشت یاد سردار ملی غریب آذربایجان در غربت!

به مناسبت هشتاد و هشتمین سالگرد شهادت "ستارخان" (سردار ملی) مراسم بزرگداشتی در مرقد حضرت عبد العظیم بر سر مزار وی برگزار شد.
مراسم با سخنرانی درباره مبارزات ضد استبدادی سردار ملی و دیگر مجاهدان مشروطه و خیانت دورویان و فرصت طلبان شروع و با روشن کردن ۸۸ شمع بمناسبت ۸۸ - مین سالگرد شهادت سردار ملی ادامه یافته ...

زنان آذربایجانی پیشتاز زنان ایرانی

آذربایجانین ایگید اوغلو "صفرخان قهرمانیان"ین

اغیر لاما توره نی آذربایجان اؤیرتمن بسلمه بیلی یوردوندا

آذربایجانین مقاومت سیمگه سی "صفرخان قهرمانیان"ین دونیادان کؤچمه سی موناسیبتی ایله بیر آغیر لاما تۆرنی، چهارشنبه گونو چایان آیینین ۲۹ - دا آذربایجان اؤیرتمن بسلمه بیلی یوردونون آمفی تئاتریندا، اسلامی انجمن و هابئله خزر درگیسی طرفیندن قورولدو.

بو ایکی ساعتلیق تۆرنده، بیلی یوردون اؤیرنجی لری و هابئله تبریز، بناب، عجب شیر و ... شهرلرین بیر چوخ آیدین فیکیرلی، یازیچی و شاعرلری ایشتیراک ائتمیشلردیر. تبریبون آرخاسینا گلن منوچهر عزیز و رحیم رئیس نیا صفرخانین بیوگرافیسی، موباریزه لری و چشیدلی دوستقلاردا اولان آغیر دوروموندان سؤز آچیب و اوندان بوتون ایشکنجه لره دوزه رک، مرامیندان گئری دؤنمه دیگینه گۆره تجلیل ائتدیلر.

هابئله یناب شهریندن توره نه قاتیلان عباسی جنابلاری "آذربایجانین ملی حرکاتی عمل یا عکس العمل" عونوانلی مقاله سی ایله چیخیش ائدیب و پیشوری حرکاتینی، ایرضاخانین سیاست لری (ایراندان و واحید ملت و واحید دیل یاراتما سیاستی) قارشیسیندا عکس العمل بیلیم، آرتیردی: اسلامی اینقیلابدان سونرا دا بو چیرکین ایش و سیاست لر اسلامی دون گیه ره رک داوام ائتمیشدی. او دئدی: صفرخانین فؤودال لارا قارشلی موباریزه سی ۱۳۲۱ جی ایلدن باشلاسادا آنجاق سیاسی حرکت لری ۱۳۲۴ - جو ایلده آذربایجانین ملی حوکومتینه قارشیماق ایله باشلانمیشدیر. او، "نئلسون ماندللا" نین ایرانا اولان سفرینده "صفرخان" دان سوراق توتوب و اونونلا گۆروشمک ایسته مه سینه اشاره ائدرک، دولتی مسئوللاردان اولارین گۆروشمک ایمکانینی یاراتماماگی ایچین گیللی لندی.

دئمه لییک عاشیق قافار و عاشیق شکیبی اؤز شعر و ایستی نفس لری ایله، تۆرنه قاتیلانلاری دؤنه - دؤنه واله ائتدیلر.

در این شماره می خوانید:

- ◀ اعتراض رئیس جمهور آذربایجان به اقدام نمایندگان کنگره آمریکا
- ◀ اعتراض به پخش يك سریال از سیمای ایران
- ◀ بزودی طرح تدریس ادبیات محلی در مدارس بررسی می شود
- ◀ برای اخذ سهم ایران در خزر کوتاهی کرده ایم
- ◀ کشورهای منطقه، مخالف تجزیه عراق هستند
- ◀ گزارش چگونگی اجرای اصل ۱۵ قانون اساسی بزودی تقدیم مجلس می شود
- ◀ بیانیه دانشجویان ترک و معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه تربیت معلم تهران پیرامون توهین و قبحخانه دکتر محمودی به ملت ترک
- ◀ مستر بین یا شوونیسیم!؟
- ◀ دریاچه ارومیه چرا!؟

صفرخان قهرمان را در غربت به خاک سپردند!

گرامیداشت یاد سردار ملی غریب آذربایجان در غربت!

قانون اساسی را به عمل آورند.
۶- تجربه موفق همکاری فی مابین دولتهای ملی آذربایجان و کردستان در سالهای ۱۳۲۴ در جهت منافع ملی، لزوم هوشیاری روشنفکران دو ملت علی الخصوص در مقطع حساس کنونی را می طلبد. جا دارد یادآور شویم که حرکت ملی آذربایجان خواهان برابری و اعطای حقوق به تمامی اقوام بوده و در عین حال قدمی از خواستههای ملی خود عقب نشینی نخواهد نمود. و در این بین انتظار دارد برادران کرد ضمن تبری جستن از بیانیه های مشکوک اخیر به این مسئله توجه داشته باشند که دولت آذربایجان و کردستان تنها در صورت درک صحیح از خواستهها و یاری یکدیگر می توانند به خواستههای ملی خویش برسند.

در حاشیه مراسم:

◀ در پایان مراسم عده ای از شرکت کنندگان با انجام راهپیمایی شعاری بر علیه شونویست، متجاوزان ارمنی و در حمایت از دکتر چهرگانی سر دادند.
◀ تعدادی از شعارها از دیدگاه بعضی شرکت کنندگان تند آرزایی می شد و عدم رضایت آنها را در پی داشت.
◀ بعضی از شرکت کنندگان با نشان علامت «بوزقورد» و خواندن شعر «سلام تورکون بایراغینا» ابراز احساسات می کردند.
◀ آقای «اکبر آزاد» طی سخنانی فلسفه علامت «بوزقورد» را توضیح دادند.
◀ حضور چشمگیر ماموران امنیتی بیش از پیش مشخص بود. ماموران امنیتی تنها به تهیه فیلم، ضبط سخنرانیها اقدام نمودند و دخالتی در روند اجرای برنامه ننمودند.

دوکتور چهره قانلی ستارخان آغیرلما

توره نینه پیام گؤندر دیرلر

بؤیوک قهرمانیمیز ستارخانین ۸۸ - جی ایل دؤنومو موناسیبتینه گؤره، دوکتور چهرقانلی وئردیگی پیامدا بو گونو گنج اؤیرنجیلر و میلتیمیز اوچون او بؤیوک سرداردان درس آلمایا گونو بیلدیریب، میلتیمیزین بو گونکو حاقلازینین آلماسی اوغروندا چالیشماسینی او سردارین ایسته یی ساندیلار.

جهانی، تمامی فعالین این حرکت را به حفظ وفاق و همدلی دعوت می نمایم.

۲- آذربایجان همواره از تقسیمات اداری بدون کارشناسی ضربات سنگین فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی دیده است. طرح تقسیمات کشوری به ۱۰ استان اگر چه آرزوی تمامی اقوام و یادآور قانون انجمنهای ایالتی و ولایتی دوران مشروطیت است، ولی اظهارات برخی از مسئولین در خصوص مبنا قرار نگرفتن حوزه های فرهنگی و قومی و استفاده از واژه های نه چندان مطلوب در جهت استحاله و اینکه کردن سایر اقوام نگرانیهایی را موجب گشته است که امیدواریم با در نظر گرفتن حساسیتها این امر به نحو مطلوبی مورد توجه قرار گیرد.

۳- هر چند اسطوره های مقاومت، آزادیخواهی و قانونگرایی مردم آذربایجان مورد هجوم ناجوانمردانه ای از سوی دشمنان و دوستان ناآگاه قرار گرفته است (از جمله کج رفتارها با گوی مسجد، ارک علیشاه، مزار سالار ملی و شیخ محمد خیابانی و غربت سردار ملی آذربایجان و...) اما بر این باوریم که انتقال مزار سردار ملی به تبریز و تشییع پیکر مطهر آن شهید سعید و دفن ایشان در کنار همزرم سالهای اختناق، مرهمی - هرچند سطحی - بر زخمهای کهنه سردار غریب آذربایجان و تسکینی بر آلام مردم آذربایجان خواهد بود.

۴- تدوین اولین قانون اساسی ایران بعد از پیروزی انقلاب مشروطه در نتیجه جانفشانی ها و رشادهای ستارخان و یاران او بوده است، از این رو از هیئت دولت که احترام به قانون و اجرای کامل قانون اساسی و مردم سالاری را در راس برنامه های خود قرار داده است خواهانیم تا:

الف: ضمن درج ۲۵ آبان سالروز شهادت ستارخان، در تقویم رسمی کشور این روز به نام روز قانون و آزادی نامگذاری شود.

ب: تمهیدات لازم در خصوص نصب تندیس ستارخان به عنوان مبارز راه آزادی و منادی قانون گرایی در تهران، تبریز و سایر شهرها به عمل آید.

۵- روند سختگیرها و توقیف نشریات مردمی آذربایجان از جمله شمس تبریز و امید زنجان، و نشریات دانشجویی و نیز بایکوت خبری مراسم روز ملی بابک، و ساوالان نشان از عدم درک صحیح خواستههای مردم آذربایجان از سوی دولتمردان دارد که امیدواریم مسئولین ذیربط با سعه صدر، تعامل و عمل به شعار قانونگرایی و مردم سالاری ضمن تمکین به خواسته های مردم، تمهیدات لازم را در جهت تحقق اصول ۱۵ و ۱۹

... و سپس با قرائت یک قطعنامه ۶ ماده ای و تأیید

آن توسط حاضرین به پایان رسید.

در ادامه این مراسم سخنرانان با اشاره به هتاکهای (...)(دکتر محمودی) به مردم ترک زبان در برنامه ای که اخیراً توسط دانشگاه تربیت معلم تهران ترتیب یافته بود و نشان دادن چهره ای مخدوش و دور از شان آذربایجانیان در برنامه های رادیو و تلویزیون و برخی مطبوعات کشور، از اینکه فرزندان سردار ملی در دورانی که احترام به حقوق ملتها سخن روز مدافعان حقوق بشر در سراسر گیتی است و رئیس جمهور کشور صحبت از گفتگوی تمدنها در سطح جهانی می کند، چنین مورد بی احترامی و تحقیر قرار می گیرند شکایت خود را تقدیم روح ناظر سردار کردند.

در این مراسم علاوه بر تصاویر سردار ملی، تصویرهایی از صفر قهرمانیان فرزند غیور دیگری از آذربایجان را نیز به عنوان تجلیل از شخصیت وی در دست دانشجویان و شرکت کنندگان به نمایش درآوده بود.

متن بیانیه دانشجویان در مراسم

بزرگداشت ستارخان

۸۸ سال از شهادت مظلومانه سردار ملی آذربایجان می گذرد. سرداری که منادی حق و آزادی و مشروطیت بود و اولین زمره های برپایی جامعه ای مدنی را به گوش استبداد زده مردم ایران رساند. سرداری که همواره مورد کین و غضب دشمنان آزادی و قانون بود و دلیرانه در مقابل کید استعمارگران و کین استعمارگران ایستاد.

تیر مکرری که در پارک اتابک از پشت، پای سردار آزادی آذربایجان و ایران را زخمی ساخت و انگشتی که آن ماشه را چکاند، هنوز هم کینه و غضب خود را از مردم آذربایجان پنهان نمی دارد.

ما شرکت کنندگان در ۸۸ - مین سالگرد شهادت مظلومانه سردار ملی، ستارخان در جوار مزار شریف ایشان یادآور می شویم که:

۱- آذربایجان در شرایط تاریخی و اجتماعی بسیار حساسی به سر می برد حرکت ملی آذربایجان که نشأت گرفته از خواستههای اصولی مردم آذربایجان است، بیش از هر مقطع تاریخی دیگری نیازمند وفاق اندیشمندان، روشنفکران، دانشجویان و قاطبه مردم غیور و رشید آذربایجان است. بنابراین ما شرکت کنندگان این مراسم، ضمن دعوت فعالین حرکت ملی آذربایجان به نگاهی دقیق و روشکافانه به روند تحولات داخلی، منطقه ای و

آذربایجان و منطقه در آینه مطبوعات

کشورهای غنی و آزادی مطبوعات!

بررسی های جامع نشان می دهند کشورهای غنی لزوماً آزادی مطبوعات را رعایت نمی کنند. بر اساس مطالعات و تحقیقات « خبرنگاران بدون مرز » که یک گروه دیدبان مطبوعاتی (Press Watchdog) محسوب می شود. فنلاند، ایسلند، نروژ و هلند بیشتر از سایر کشورهای جهان از آزادی مطبوعات برخوردارند، در حالی که چین و کره شمالی در پایین این فهرست قرار گرفته اند. گزارش خبرنگاران بدون مرز که بتازگی منتشر شده است نشان داد که آزادی مطبوعات در گوشه گوشه جهان پایمال می شود و کشورهای غنی لزوماً آزادی مطبوعات را بهتر از ملتهای فقیر تضمین نمی کنند. به عنوان مثال، اسلونی و کاستاریکا مقامهای چهاردهم و پانزدهم را کسب کرده اند و در واقع این دو کشور از لحاظ رعایت آزادی رسانه ها و مطبوعات از ایالات متحده که مقام هفدهم را بدست آورده، بهترند.

سوئیس هم مقام کاستاریکا شد، یعنی مقام پانزدهم را کسب کرده است. فرانسه که محل استقرار خبرنگاران بدون مرز است مقام یازدهم را به خود اختصاص داده است. در میان ۱۵ عضو اتحادیه اروپا، فرانسه از لحاظ رعایت آزادی مطبوعات مقام هشتم را داراست. ایتالیا مقام چهارم را در میان ۱۲۹ کشور دارد. از کشورهای غیر اروپایی فقط کانادا وضع بهتری از همه دارد که مقام پنجم را بر افتخارات خود افزوده است. این مطالعات بر اساس درجه آزادی خبرنگاران و میزان برخورداری رسانه ها از این آزادی و همچنین سیاست گذاریهایی است که هر کشور برای تضمین این آزادی ارائه می دهد. این مطالعات از سپتامبر ۲۰۰۱ شروع و تا اکتبر ۲۰۰۱ ادامه یافته است.

روزنامه ایران - شماره ۲۲۸۸ - ۱۱ آبان

اژیرنجی باخیشی: معلوم نیست ایران با این همه روزنامه و نشریه توقیف شده در این مدت اندک، در مقام چندم قرار دارد!؟

اعتراض به پخش یک سریال از سیمای ایران

شاخه جوانان جبهه مشارکت ایران اسلامی منطقه اردبیل با ارسال یک نامه سرگشاده به رئیس سازمان صدا و سیما نسبت به " توهین آشکار به ارکان ساختاری قومیت های کشور " در قالب پخش یک سریال اعتراض نمود. در این نامه آمده است: چندی است در آن رسانه جمعی، روزهای جمعه در مجموعه کودک و نوجوان برنامه ای در حال پخش است که شخصیتی کلیشه ای بنام روفوزه در آن به ایفای نقش می پردازد که از قرار معلوم این کاراکتر با احتساب دیگر شخصیتهای پیرامون آن، برشی غیرصادقانه و کوتاه فکرا نه از قومیت آذری (شما بخوانید ملت ترک زبان آذربایجان) زبان هاست که این شخصیت همیشه در درسهایش روفوزه می شود،

تنبل و کودن است و در حال یاد گرفتن زبان شیرین فارسی است.

در بخش دیگری از این نامه آمده است: آیا در غوغا بازار تکنولوژی اطلاعات و پیشرفت جهانی برنامه های تلویزیونی، آنقدر با کمبود سوژه و برنامه مواجهید که برای توجیه ضعف تولیدات خود در رقابت با نمونه های خارجی مجبورید احساسات قومی عزیزانی را که با خون جوانانش درخت انقلاب را بارور ساخته، به سخره بگیرید؟

و هزاران افسوس! که همه این مسایل در حالی اتفاق می افتد که ریاست اندیشمند جمهوری اسلامی ایران تنها به مدد تفکر والایش پرچم گفتگوی تمدنها و فرهنگها را بر ستیغ چالشهای فکری در عرصه بین الملل به اهتزاز درآورده است در حالی که ما در کشور خود بر این مهم نایل نیامده ایم.

نوید آذربایجان ۷ - آبان ۱۳۸۱

اجلاس کمیسیون راه آهن آذربایجان شرقی و ملاتپای

ترکیه در تبریز

این اجلاس با هدف بررسی آمار حمل و نقل انجام شده طی یک سال اخیر، تجزیه و تحلیل چگونگی حمل و نقل بار و مسافر، بررسی مسایل ناوگان و برطرف کردن مشکلات احتمالی، گسترش بازاریابی و حمل و نقل تشکیل شد. در این نشست مدیر کل راه آهن ناحیه آذربایجان خواستار خاتمه هر چه سریعتر تعمیر تونل ملاتپای شد. "مسعود پاک نژاد" گفت: با اتمام تعمیرات این تونل ۵۰۰ کیلومتر از مسافت ایران به اروپا کاسته خواهد شد.

راه آهن آذربایجان شبکه راه آهن ایران را از طریق کشور ترکیه به کشورهای اروپایی و از طریق مرز سرخس به کشورهای آسیای مرکزی و چین متصل کرده است.

نوید آذربایجان - ۱۱ آبان ۱۳۸۱

اعتراض رئیس جمهور آذربایجان به اقدام نمایندگان

کنگره آمریکا

"حیدر علی اف" رئیس جمهوری آذربایجان در اعتراض به اقدام اخیر ۴۶ نماینده کنگره آمریکا، مبنی به رسمیت شناختن استقلال "قره باغ" آن را محکوم کرد.

به گزارش شبکه تلویزیونی "آی ان اس" حیدر علی اف در دیدار سفیر آمریکا در ارمنستان با وی افزود: نمایندگان کنگره آمریکا به "آرکادی گوکاسیان" به مناسبت پیروزی در انتخابات رئیس جمهوری قره باغ نامه تبریک ارسال و برگزاری این انتخابات را عادلانه و دموکراتیک توصیف کردند. علی اف افزود: نمایندگان کنگره از حکومت آمریکا و کشورهای دیگر نیز خواستند، استقلال قره باغ را به رسمیت بشناسند. بر پایه این گزارش رئیس جمهوری آذربایجان تاکید کرد، باکو خواهان حل مسالمت آمیز مناقشه قره باغ است، ولی

حل نشدن این بحران، موجب ایجاد گرایشهای جدید در افکار عمومی مردم جمهوری آذربایجان شده است.

به گزارش آن.اس "جان اردویی" سفیر آمریکا در ایروان در این دیدار گفت: جورج بوش رئیس جمهوری آمریکا قصد ندارد استقلال قره باغ را به رسمیت بشناسد.

آراز - ۱۲ آبان ۱۳۸۱

دیدار سفیر آمریکا در ارمنستان با رئیس اداره

مسلمانان قفقاز

روزنامه "بیزیم عصر" چاپ جمهوری آذربایجان نوشت: سفیر آمریکا در ارمنستان که به باکو سفر کرده است با "شیخ الاسلام پاشازاده" رئیس اداره مسلمانان قفقاز دیدار و گفتگو کرد. در این دیدار، رهبر دینی جمهوری آذربایجان، دورنمای حل مناقشه قره باغ را مطرح کرد و خواهان حل مسالمت آمیز این موضوع شد. به نوشته "بیزیم عصر" پاشازاده اعلام کرد: حل نشدن مشکل قره باغ، عزم و اراده مردم جمهوری آذربایجان را برای آزادی سرزمین های اشغالی از طریق جنگ افزایش داده است.

بی نتیجه بودن مذاکرات اخیر گروه مینسک برای حل مسالمت آمیز مناقشه قره باغ، تبلیغات آمادگی برای جنگ در جمهوری آذربایجان را افزایش داد و در این میان پاشازاده، رئیس اداره مسلمانان قفقاز نیز در خصوص باز پس گیری سرزمین های اشغالی تاکید کرد.

آراز - ۱۲ آبان ۱۳۸۱

انتصاب جواد نگارنده به عنوان استاندار اردبیل

شنیده ها حاکی است که جواد نگارنده پیش از این معاون سازمان انرژی اتمی در امور شرکت ها بوده است. همچنین آقای طهایی استاندار سابق اردبیل به سمت استاندار استان قم منصوب شده است.

آراز - ۱۲ آبان ۱۳۸۱

پیام ترکمن های عراق

اتحادیه اسلامی ترکمن های عراق در پیامی مشترک به رئیس کمیساری عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد، مسئول پرونده حقوق بشر عراق، سازمان عفو بین الملل و سازمان های حقوق بشر در کشورهای مختلف جهان، خواستار تعیین سرنوشت ۲۲ تن از مفقودان ترکمن در زندانهای رژیم حاکم بر عراق شد. این اتحادیه با بیان دستور اخیر دولت عراق مبنی بر عفو تمامی زندانیان در این کشور، تاکید کرد پس از بررسی ها، مشخص شد که تعدادی از شیعیان ترکمن عراقی که در سالهای ۱۹۸۲، ۱۹۸۱، ۱۹۸۱، ۱۹۸۱ و ۱۹۹۶، بازداشت شده بودند، هنوز آزاد نشده و یا اجسادشان در صورتی که درگذشته اعلام شده باشند، به خانواده هایشان تحویل داده نشده است.

اختر - ۷ آبان ۱۳۸۱

آذربایجان و منطقه در آیین مطبوعات

نخستین جشنواره موسیقی عاشیقار در تبریز

در نخستین جشنواره موسیقی عاشیقار که از سوی موسسه علمی، فرهنگی و پژوهشی قزلبیل قلم و انجمن موسیقی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی آذربایجان شرقی از ۲۹ مهرماه تا سوم آبانماه به مدت پنج روز در محل سینما فلسطین تبریز ترتیب یافت، ۱۲۰ نفر از هنرمندان موسیقی عاشیقی آذربایجان در قالب ۲۲ گروه به رقابت پرداختند. در پایان این جشنواره فرهنگی-هنری دبیر جشنواره از سوی هیات داوران برترین ها را بدین ترتیب اعلام کرد:

آقای جلیل حمیدی تکنواز اول بالابان، آقایان رضا ابراهیمی (روشن) و حسین رسولی در تکنوازی ساز مشترکاً اول، و در هم نوازی، گروه عاشیق بهمن قربان زاده بعنوان گروه برتر این جشنواره لوح تقدیر و چند سکه بهار آزادی دریافت کردند.

اختر - ۷ آبان ۱۳۸۱

مخبر کمیسیون امنیت ملی مجلس:

برای اخذ سهم ایران در خزر کوتاهی کرده ایم

کمیته خزر کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس با حضور پیروز مجتهدزاده، داود هرمیداس باوند، امیر ارجمند، مهدی صفری و کارشناسان وزارت امور خارجه و مرکز پژوهشهای مجلس، روند تحولات رژیم حقوقی خزر را بررسی کرد. به گزارش ایرنا الهه کولایی، مخبر کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: موضوع این جلسه، توافق سه جانبه روسیه - آذربایجان - قزاقستان، دشوار شدن شرایط برای ایران در نتیجه این توافق و نیز اقدامات دولت برای کسب منافع ملی ایران بود. وی افزود: طبیعتاً اولویت ما در رژیم حقوقی خزر، همچنان سیستم مشاع است ولی در شرایطی که کشورها به سمت تقسیم منابع زیر بستر می روند، ما نیز باید مذاکراتمان را به همان سمت هدایت کنیم.

مهد آزادی - ۱۸ آبان ۱۳۸۱

دیدار سفیر آمریکا در ارمنستان با رهبران احزاب باکو

روزنامه "زرکالو" چاپ باکو از دیدار سفیر آمریکا در ارمنستان با برخی از رهبران احزاب مخالف دولت باکو خبر داد. این روزنامه نوشت: "جان اردویی" روز سه شنبه در حاشیه بازدید سه روزه از باکو با "عیسی قنبر"، "علی کریمی" و "اعتبار محمداوف" رهبران احزاب مساوات، جبهه خلق جناح اصلاح طلب و استقلال ملی دیدار و گفتگو کرد.

به نوشته این روزنامه، محور مذاکرات سفیر آمریکا با رهبران احزاب مخالف دولت باکو مناقشه "قره باغ" بود. زرکالو افزود: دیپلمات آمریکایی قصد دارد با دیدگاههای احزاب سیاسی باکو درباره مناقشه بین ارمنستان و جمهوری آذربایجان و گزینه های حل این مشکل آشنا شود.

میثاق - ۱۳ آبان ۱۳۸۱

افتتاح کلاس درس زبان و ادبیات ترکی در

دانشگاه علوم پزشکی همدان

در جلسه افتتاحیه این کلاس دو واحدی، دکتر زمانیان رئیس دانشگاه علوم پزشکی همدان با اظهار خوشحالی از تشکیل این کلاسها، اظهار امیدواری کرد که فعالیت های دانشجویان آذربایجانی، بیش از پیش مفید باشد.

دکتر حسین محمدزاده صدیق کار تدریس در این کلاس را بر عهده دارد. گفتنی است همین کلاس در دانشگاه آزاد اسلامی مرکز تبریز بطور غیر رسمی از سوی دکتر محمدزاده صدیق اداره می شود.

لازم به ذکر است که تشکل دانشجویی "شهریار" که از سوی دانشجویان آذربایجانی دانشگاه علوم پزشکی همدان تأسیس شده، در تشکیل رسمی این کلاس فعالیت چشمگیری داشته است.

نوید آذربایجان ۲۵ آبان ۱۳۸۱

"تبریز شهر اولین ها" منتشر شد

کتابی با عنوان "تبریز شهر اولین ها" از نویسنده تبریزی به نام "صمد سرداری نیا" برای شناساندن بهتر تاریخ تبریز در عرصه های مختلف منتشر شد. سرداری نیا به سال ۱۳۲۶ در تبریز متولد شد. نخستین اثر وی تئاتر آذربایجان نام دارد. کتابهای تاریخ قره باغ، نگارگران بزرگ آذربایجان، مشاهیر آذربایجان جلد سوم، فعالان مشروطه در آذربایجان و دارالفنون تبریز در آینده نزدیک چاپ خواهد شد.

نوید آذربایجان ۲۱ آبان ۱۳۸۱

رئیس جمهوری گرجستان:

مسیر حمل و نقل ایران به گرجستان اهمیت

زیادی برای اروپا دارد

خبرگزاری غیردولتی قفقازپرس گزارش داد: ادوارد شوارندادزه، رئیس جمهوری گرجستان در جریان رسیدگی به برنامه جدید توسعه راههای حمل و نقل، پیوستن مسیرهای حمل و نقل گرجستان و ایران از طریق ارمنستان را ضروری دانست و اعلام داشت: مسیر حمل و نقل از ایران به گرجستان از طریق ارمنستان می تواند اهمیت زیادی برای منطقه و اروپا داشته باشد.

مهد آزادی ۲۶ آبان ۱۳۸۱

عضو کمیسیون امنیت ملی:

کشورهای منطقه، مخالف تجزیه عراق هستند

غلام حسین بزرگر، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس قطعنامه اخیر شورای امنیت علیه عراق را در جهت اهداف آمریکا دانست. وی با بیان این مطلب که استقلال اقوام کرد عراق، زنگ خطری برای ایران، ترکیه و سوریه می باشد، خاطر نشان کرد: در

مجموع مشخص است که هیچ یک از کشورهای منطقه، موافق تجزیه عراق نیستند.

بزرگر احتمال تجزیه کشور عراق را با توجه به مخالفت کشورهای منطقه کم دانست و گفت: بعید است که تجزیه عراق یکی از اهداف آمریکایی ها باشد.

مهد آزادی ۲۶ آبان ۱۳۸۱

بزودی طرح تدریس ادبیات محلی در مدارس

بررسی می شود

وزیر آموزش و پرورش اعلام کرد: شورای عالی انقلاب فرهنگی در آینده نزدیک طرح آموزش زبان و ادبیات اقوام ایرانی در مدارس را بررسی خواهد کرد. مرتضی حاجی، که در پاسخ به سؤال ۱۳ تن از نمایندگان عضو فراکسیون کرد درباره آموزش زبان کردی در مدارس در صحن علنی مجلس سخن می گفت، اظهار داشت: شورای عالی آموزش و پرورش آذرماه سال گذشته تصویب کرد که تدریس ادبیات محلی و اقوام ایرانی در قالب دروس اختیاری در دوره آموزش متوسطه بلامانع است.

حاجی گفت: وزارت آموزش و پرورش معتقد است توجه به زبان و ادبیات اقوام ایرانی به انسجام ملی، تقویت وحدت در جامعه و توسعه فرهنگی کشور کمک می کند.

مهد آزادی ۲۸ آبان ۱۳۸۱

تعویق نشست باکو

هشتمین نشست گروه کاری پنج کشور حاشیه دریای مازندران (!؟) که قرار بود ۲۸ و ۲۰ آبان در باکو برگزار شود، به تعویق افتاد. سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری آذربایجان اعلام کرد: به علت ناهماهنگی زمانی میان کشورهای ساحلی دریای مازندران (!؟) این نشست به آینده موکول شد.

صاحب ۲۶ آبان ۱۳۸۱

تاکید دانشجویان آذربایجانی بر لزوم بازگشت به

خویشتن، در عصر تهاجم فرهنگی

دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی خلخال با امضای طوماری خواستار تدریس زبان و ادبیات ترکی آذربایجانی در این دانشگاه شدند. متن این نامه که به امضای صدها دانشجو رسیده، چنین است:

بسمه تعالی

ریاست محترم دانشگاه آزاد اسلامی واحد خلخال

احتراماً اینجانبان امضا کنندگان ذیل، دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی خلخال تقاضا داریم در راستای رشد و اعتلای فرهنگ آذربایجان و انتقال آن به نسلهای آینده و بر مبنای تاکید اصول ۱۵ و ۱۹ قانون اساسی

جمهوری اسلامی ایران، درس زبان و ادبیات ترکی را به عنوان یک واحد درسی برای علاقمندان گنجانیده، تا با رشد فرهنگ اصیل ملی گامی را در مبارزه با تهاجم فرهنگهای بیگانه برداشته باشیم.

اخرت- ۲۸ آبان ۱۳۸۱

از سوی مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی

گزارش چگونگی اجرای اصل ۱۵ قانون

اساسی بزودی تقدیم مجلس می شود

دفتر مطالعات فرهنگی مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی با تهیه گزارشی کارشناسانه در خصوص اجرایی شدن اصل ۱۵ قانون اساسی و مسایل و مشکلات پیرامون آن بزودی آنرا تحت عنوان "زمینه یابی اصل ۱۵ قانون اساسی در خصوص زبان و ادبیات عمومی" تقدیم مجلس می کند.

مجلس و خصوصاً کمیسیون فرهنگی پس از مطالعه این گزارش و انجام تحقیقات لازم و بحث و بررسی پیرامون آن تصمیم خواهند گرفت که آیا می بایست همین روش را ادامه داد تا راهکار اصلی و عملی ارائه شود؟ و یا اینکه مسئولیت پیگیری اصل ۱۵ و اجرای آن بر عهده دفتر ریاست جمهوری و شورای امنیت ملی گذارده شود؟

این گزارش همچنین بر ضرورت انجام یک سلسله تحقیقات جدید از جمله بررسی اجرای این طرح در نظام آموزشی کشور و بررسی مسائل و مشکلات تأسیس زبانکده های قومی و یا فرهنگستان زبانهای قومی، تأکید دارد.

اخرت- ۲۸ آبان ۱۳۸۱

رجب طیب اردوغان:

زمان حل مسئله قبرس فرا رسیده است

"رجب طیب اردوغان" رهبر حزب عدالت و توسعه ترکیه (آک) شنبه شب در قبرس گفت: مسئله قبرس نزدیک به ۴۰ سال است که ادامه دارد و دیگر زمان حل آن فرا رسیده است. وی ضمن انتقاد از "بلند اجویت" نخست وزیر و "شکری سیناگورل" وزیر امور خارجه ترکیه بدلیل موضع گیری تند در مساله قبرس و لاینحل گذاشتن این مساله افزود: حل مساله قبرس بر اساس تاسیس یک دولت مرکزی متشکل از دو دولت مستقل و دارای حقوق یکسان بخش های ترک و یونانی نشین، ممکن است. اردوغان در عین حال تأکید کرد: عضویت ترکیه و قبرس در اتحادیه اروپا باید بطور همزمان انجام گیرد.

نوید آذربایجان- ۲۸ آبان ۱۳۸۱

بیانیه دانشجویان ترک دانشگاه تربیت معلم تهران پیرامون توهین وقیحانه دکتر محمودی به ملت ترک

بنام خدا

دکتر علی شریعتی: " آنکس که مسئول است و مسئول ساختن، نباید ویران کردن را بیاموزد."

در تاریخ ۸/۸/۸۱ جلسه ای پیرامون نقد و بررسی فیلم « بدون دخترم هرگز » با حضور (آقای!) محمودی از طرف انجمن اسلامی ۶۸ برگزار گردید که در آن شاهد اهانت به ملیت ترک از طرف شخص منتقد بودیم. ملیتی که تمام تاریخ ایران در همه دوره ها و مخصوصاً جریان مشروطیت و مبارزه علیه رژیم پهلوی و جنگ تحمیلی ۸ ساله به آن افتخار کرده و می کند. ملیتی که در جریان مشروطیت آزادی را برای کشور ایران به ارمغان آورد.

متأسفانه این اهانت اولاً در زمانی صورت گرفته است که دم از گفتگوی نمدنها می زنیم، حال آنکه با این اهانت ها هر چه بیشتر آتش برخورد تمدنها شعله ور می شود.

و ثانیاً این اهانت در محیطی صورت گرفته است که همه انتظار فرهنگ و شعور و عقلانیت را از آنجا دارند و به قول امام خمینی (ره) اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود و نیز با کمال شرم بعد از اهانت به این ملت بزرگ، شاهد کف زدن دانشجو نماهایی بوده ایم که دم از فرهنگ و مدنیت می زنند و با این عکس العمل زشت، بی فرهنگی خود را تأیید کرده اند.

و ثالثاً این جلسه و سخنرانی توسط تشکیلی صورت گرفته است که نام مقدس اسلام را دارد، اسلامی که به انسان به دیده انسان می نگرد و کسی را بر دیگری جز در تقوا ترجیح نمی دهد.

ما دانشجویان ترک این عمل اهانت آمیز (آقای!) محمودی و انجمن باصلاح اسلامی ۶۸ و دانشجویان بی فرهنگی که با کف زدن، بی فرهنگی خود را اثبات کرده اند شدیداً محکوم نموده و خواهان برخورد قانونی با عاملان این قضیه هستیم.

من سنون تک داغا سالدیم نفسی،

سندھ قئیتر گوئلره سال بو سسی،

بايقوشون دا دار اولماسين قفسی،

بوردا بير شئر داردا قاليب باغيرير،

مورووتسيز اينسانلاری چاغيرير.

از طرف دانشجویان ترک دانشگاه تربیت معلم

پیرامون توهین وقیحانه دکتر محمودی به ملت ترک بیانیه معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه تربیت معلم تهران

بسم الله الرحمن الرحيم

دانشجویان و دانشگاهیان عزیز؛

روز شنبه ۸/۸/۸۱ در جریان برگزاری مراسمی که قاعداً میبایست ضمن نمایش فیلم « بدون دخترم هرگز » به نقد و تفسیر جهات ضد فرهنگی این فیلم پرداخته می شد؛ توسط میهمان مدعو دکتر محمودی توهین آشکار و ناپسندی به ملت ترک صورت گرفته که متأسفانه با تشویق برخی از حاضران همراه شده است. این امر وجدان بیدار جمعی از دانشجویان حاضر در جلسه را به شدت جریحه دار کرده و برخی از آنان را به حق وادار به عکس العمل نموده است. در این جلسه متأسفانه تشکل برگزار کننده نیز اقدامی کافی در جهت جلوگیری از ادامه برنامه به عمل نیاورده و به همین دلیل معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه بدنبال اطلاع از واقعه تأسف بار مذکور، به جهت مسئولیت قانونی خود بر این باور است که این حرکات خواسته یا ناخواسته در جهت اهداف استکبار برای تضعیف ملیتها و ایجاد اختلاف و تضاد فرهنگی در بین ملت ها و کشورهاست و با فضای سالم علمی و فرهنگی دانشگاه در تضاد می باشد. حقیقتاً این نوع برخورد با افراد و ملیتها چیزی جز بقایای تفکر جاهلی نبوده و مغایر با اصل کرامت انسان به عنوان آفریده مورد توجه خداوند متعال می باشد و اگر فضای فرهنگی دانشگاه در مورد چنین اهانت و کج اندیشیها سکوت و یا کوتاهی کند بدون شک از شأن فرهنگی و معنوی خود نزول کرده و شایسته انتقاد و نکوهش است.

معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه ضمن ابراز همدردی با کلیه ملیت ها و قومیت هایی که قربانی این تعصبات بوده و هستند، بر خود لازم می داند ضمن محکوم کردن حادثه مذکور، اقدام برخی دانشجو نماها را که با تشویق خود به این جریان زشت دامن زده اند نیز محکوم نماید و برخورد فرض می داند ضمن برخورد قانونی با عاملان این ماجرا زمینه عذر خواهی فرد مذکور را فراهم آورده و همچنین از طریق قضایی و قانونی موضوع را پیگیری نماید و از همه تشکلهای دانشجویی انتظار دارد در برنامه ها ضمن توجه جدی به شأن و منزلت فرهنگی دانشگاه، رعایت حرمت و کرامت انسانها نهایت دقت را به کار برند تا از تکرار چنین حوادث ناپسندی جلوگیری بعمل آید.

معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه تربیت معلم تهران

مستر بین یا شوونیسم؟!

آیسان فضلعلی پور (از صدای ارومیه)

اشاره:

با توجه به تحقیقات انجام شده ۲۹ درصد از تهرانی های دو زبانه، ترکی را فقط در خانه صحبت می کنند و از صحبت کردن آن در بیرون از خانه دوری می کنند و ۱۰ درصد نیز در هیچ جا به ترکی صحبت نمی کنند.

این آمار نشان از احساس حقارت ۳۹ درصد ترک زبانانی است که تاب مقاومت تحقیرها و توهین ها به زبان مادری و قدرت دفاع از آن را نداشته و با انکار زبان مادری و یا صحبت نکردن آن در بیرون از خانه حتی با کسانی که فارسی نمی دانند، یعنی با آسیمیله کردن خود، در سنگر زبان فارسی پناه می گیرند !!

همچنین فارسی نامیدن زبان مادری خود توسط ۷۰ درصد از کسانی که یکی از والدین آنها ترک می باشند، نشان از احساس عدم امنیت در هویت ترکی و چسباندن خود به هویت فارسی می باشد.

آمار و ارقام هولناک بالا، نشان از تحقیر ترک زبان و نبودن امنیت گفتاری در اماکن عمومی به خصوص در شهر تهران می باشد و برنامه های اشخاصی چون «مستر بین» ایرانی یا همان «ماهی صفت» آن را بیشتر و شدیدتر می کند.

ماهی صفت به هر کجا که می رود - گذشته از تمسخر اقوام مختلف ایرانی و بویژه آذربایجانی ها - مورد استقبال قرار می گیرد. کاروان های تبلیغاتی به راه می افتد. بهترین سالن های شهر برای اجرای برنامه او اختصاص می یابد و ... جای تأمل دارد که واقعاً چطور برای شخصی با این ماهیت، چنین دفتر و دستکی به راه می افتد و تبلیغات وسیعی را به راه می اندازند و متأسفانه این پایان کار نیست، زیرا بعد از اجرای برنامه با پوشش رسانه ای و ضبط برنامه ها، کارهای مسخره او در سطح ایران پخش و زمینه برای اجرای برنامه در شهرهای دیگر مساعد می گردد و آثار مخرب را شدیدتر می کند. آیا شوونیسم و پان فارسیسم نابود شده؟ آیا افکار محمود افشار، ایرج افشار، کسروی و ... باز در اذهان وجود دارد؟ بعد از انقلاب فرهنگی در ایران، آیا باز چنین اشخاصی با این افکار در دستگاه های اجرایی و فرهنگی وجود دارند؟

و همه اینها سئوالاتی است که امروز باید پاسخی به آنها داده شود، ولی باید بدانیم که دوران معاصر

ایجاب می کند که گروه ها و احزاب و صاحبان افکار و عقاید برای حفظ محبوبیت و پابرجایی، باید نظرات و تئوری های خود را با مقتضیات زمان همسو و یکسان ساخته و با در نظر گرفتن شرایط بوجود آمده از سوی هر نظام سیاسی و اقتصادی، این تئوری ها فرق می کند - که نمونه آن را در شعارهای انتخاباتی جناح راست شاهد بودم - شوونیسم نیز مانند هر گروه فکری دیگر بایستی افکار جدید با توجه به مقتضیات زمان ارائه دهد، امروز که تورم، فقر، بیکاری و ... مردم را آزار می دهد این گروه به جای ارائه راهکار و برنامه هایی جهت رفع این معضلات از پیکره ایران - منظور نژاد پاک آریایی !!!- اهانت و توهین به اقوام دیگر ایرانی و مخصوصاً قوم ترک را در قالب جوک و فکاهی های خنده دار در پیش گرفته است.

تئوری جدید شوونیسم همان مسخره و تحقیر اقوام در ملاء عام و به صورت گسترده - هر چند این ایده در زمان طاغوت و حتی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در برخی از برنامه های صدا و سیما دیده می شود - با پوشش تبلیغات وسیع تری که بویژه بعد از دوم خرداد شدت بیشتری یافت.

امروز ماهی صفت (مستر بین) زبان گویای شوونیسم و مجری تئوری جدید این گروه می باشد، امروز هر حمایتی که از این برنامه ها و این قبیل کارها می شود، در حقیقت حمایت و دفاع از شوونیسم در راستای از بین بردن فرهنگ و هویت اقوام و خصوصاً مردم ترک است. مردمی که در طول تاریخ کشورمان و در موقعیت های کاملاً بحرانی ایران، همواره پرچمدار عدالت و طلیعه دار مبارزه با استعمار و به عنوان مدافع اصلی ایران در مقابل دشمنان ایستاده اند و همیشه از وفادارترین اقوام ایرانی نسبت به استقلال و یکپارچگی کشور بوده و همواره خواستار سرافرازی این سرزمین بوده اند - هر چند در موقعیت کنونی حرکات شوونیستی و پان فارسیسم مانع اصلی آن محسوب می شود.

امروزه فعالیت ها و تلاش های دانشجویان ترک زبان در اکثر دانشگاه های کشور برای از بین بردن آثار مخرب دولت پهلوی بر پیکر زبان و فرهنگ ترک و فعالیت ها در این زمینه همچون خاری بر چشم شوونیسم شده و با مشاهده این چنین فداکاری ها و از جان گذشتگی ها یارای مقابله فرهنگی با این حرکت را نداشته و دست به حرکات ضد فرهنگی نسبت به این

عمل زده و افرادی همانند ماهی صفت را آلت دستی برای مقاصد شوم خود قرار می دهند. در یک کلام، مستر بین عروسک کوچکی است که رسیدن به این هدف شوم و شیطانی را میسر می سازد. یعنی با تخریبی که در جامعه بر ضد اقوام ترک می شود، این تشکل ها با کمبود حمایت از طرف دانشجویان ترک زبان در دانشگاه ها مواجه گردد - به طور کلی آثار مخرب حرکت شوم شوونیسم که بر پیکر مردم ترک وارد می شود و از سوی دیگر حمایت و تشویق و صدور مجوزهای لازم از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، باعث دلسردی مردم آذربایجانی از آرمان ها و اهداف مقدس انقلاب اسلامی می شود.

چرا وزارت ارشاد به عنوان یکی از وزارت خانه های حساس باید امروز پشتوانه شوونیسم باشد و به جای تبلیغ فرهنگ اسلامی، فرهنگ ضد اسلامی و فرهنگ اهانت و تحقیر نسبت به قومیت های موجود در نظام اسلامی و بالخصوص قوم ترک را در جامعه رشد و تبلیغ نماید؟ این حرکات از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از دو دیدگاه قابل بررسی است: یکی اینکه باز افراد شوونیسم و پان فارسیسم در پست های کلیدی و حساس این وزارت خانه ایفای نقش می کنند، که باید تغییری اساسی در ساختار وزارتخانه مذکور صورت گیرد. دوم اینکه خود جریان باصلاح اصلاحات هم با این حرکات مخرب و اتحادشکن همراه است - که امیدواریم این طور نباشد - بطور کلی امروزه ریشه چنین حرکاتی را در مدیریت وزارتخانه پیش گفته یا در کل سیستم اصلاحات می بینیم که سعی در خاموش کردن مساوات خواهی مردم ترک بعنوان مردمی مبارز، قانون گرا و پایبند به اصول عدالت خواه و ... هستند.

با تمام این حرف ها و در یک کلام می توان گفت که امروزه اقوام ترک - علیرغم تمام توانایی ها و نقاط روشن تاریخشان - مورد تهاجم بی رحمانه - و البته حق ناشناسانه - پان فارسیسم و شوونیسم در مقابل دیگر اقوام قرار گرفته است.

در خاتمه مقال در دست می توان به این واقعیت انکار ناپذیر اشاره نمود که شخصیت افراد دست نشانده ای همچون ماهی صفت، شخصیتی نیست که این قدر در خور توجه باشد، اما توجه ما - همچنان که ذکر شد - بیشتر به جریاناتی است که در پشت این مار هفت خط وجود دارد.

دریاچه ارومیه چرا؟!؟

وی در خصوص وضعیت کنونی دریاچه ارومیه گفت: «تولیدات فیتوپلانکتون دریاچه ارومیه نیز به دلیل شوری بیش از حد آب به نازل ترین مقدار خود در سال جاری رسیده که این امر بر روی جمعیت آرتمیا - که خوراک پرندگان محسوب می شود - تأثیر منفی گذاشته است. از سوی دیگر با وجود حالت اشباع نمک آب دریاچه، بلورهای نمک داخل آب کریستالیزه شده و در زیر پاها و بال پرندگان جمع می شود. این امر موجب می گردد پرندگان نتوانند پرواز کنند؛ در نتیجه مرگ و میرشان افزایش یافته، خطر تهدید نسل چندین گونه از آنها نیز وجود داشته باشد.

نجفی افزود: «کاهش سطح آب دریاچه ارومیه موجب اتصال تعدادی از جزایر این دریاچه به خشکیهای اطراف شده که این امر زندگی وحوش و امنیت آنها را - به دلیل دسترسی آسان در داخل این جزایر - را به خطر انداخته است.»

وی با بیان این که در حال حاضر ۶ سد مخزنی بزرگ با ظرفیت ۱۰۴۰ میلیون متر مکعب، ۱۰ سد انحرافی عمده و ۵ شبکه زهکشی آبیاری در حوزه آبخیز دریاچه در حال بهره برداری است و پروژه احداث بیش از ۴۰ سد مخزنی در این منطقه بررسی شده است، تصریح کرد: «در صورت بهره برداری از این سدها، نیمی از آب ورودی به دریاچه نیز کاسته خواهد شد.»

معاون محیط طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط زیست افزود: «حدود ۹۰ درصد آب ذخیره شده در سدهای حوزه آبخیز دریاچه ارومیه صرف فعالیت های کشاورزی می شود که راندمان مصرف این آبها کمتر از ۳۰ درصد بوده و بقیه هدر می رود. در صورت رسیدن راندمان آبیاری به حداقل ۴۵ درصد، دیگر نیازی به ایجاد سازه های آبی جدید جهت توسعه کشاورزی در حوزه آبریز ارومیه نخواهد بود.

نجفی در پایان تأکید کرد: «با وجود تمام تدابیر حفاظتی و مدیریتی سازمان حفاظت محیط زیست، همکاری بین بخشی بین دستگاههای دولتی از قبیل وزارت جهاد کشاورزی، وزارت نیرو (بالاخص سازمان آب منطقه ای)، ادارات راه و ترابری، استانداری ها، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، شوراهای شهر و شهرداری و شورای روستا به همراه سازمان حفاظت محیط زیست و همچنین ارتقای سطح آگاهی عمومی بویژه ذینفعان و ساکنین محلی به منظور حل معضل زیست محیطی دریاچه ارومیه امری الزامی بوده و باید در اولویت کار دستگاههای مذکور قرار گیرد.

هستند که به دریاچه ارومیه ارزش فرهنگی و اقتصادی خاصی داده اند.»

نجفی با بیان اینکه در سالهای اخیر به دلایل چندی تمامیت اکولوژیکی دریاچه ارومیه در معرض خطر قرار گرفته و این دریاچه تاریخی را با تمام ارزشهای خود در معرض بحران جدی قرار داده است، تصریح کرد: «وجود بزرگراه شهید کلانتری که بدون ارزیابی زیست محیطی اقدام به ساخت آن شده، ۱۲۰ هکتار از اراضی این دریاچه را از بین برده، پیامدهای جدی در هیدرودینامیک آن بوجود آورده و اختلالات زیست محیطی - چه در هنگام ساخت بزرگراه و چه بعد از اتمام آن - در منطقه اطراف دریاچه ارومیه، موجب صدمات شدیدی به زیبایی طبیعی آن به عنوان زیستگاه موجودات مختلف شده است.»

وی با اشاره به خشکسالی چند سال اخیر و تغییر میزان آب ورودی دریاچه، عملیات هیدرولیکی و پروژه های سدسازی و بهره برداری بی رویه از آبهای زیرزمینی که تأثیرات بسیار مخربی بر روی مناطق حساس جنوب دریاچه ارومیه داشته است، نتیجه این عوامل را کاهش بیش از سه متر ارتفاع آب و افزایش غلظت نمک از میزان معمول آن - ۱۸۰ گرم در لیتر به حدود ۳۰۰ گرم در لیتر - عنوان کرد.

معاون محیط طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط زیست تصریح کرد: «مقایسه عکسهای ماهواره ای طی سالهای ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰ میلادی نشان می دهد که از سطح دریاچه ارومیه ۴۰۰ کیلومتر مربع کاسته شده که این امر موجب بوجود آمدن زمینهای شوره زار در اطراف دریاچه شده است.»

دریاچه ارومیه در دو دهه آینده خشک می شود! نایب رئیس مرکز تحقیقات آرتمیای ارومیه، خشکسالی و کاهش ورود آبهای سطحی دریاچه ارومیه را از جمله بروز شرایط بحران در این دریاچه عنوان کرد و خواستار حفظ این دریاچه به عنوان ثروت ملی شد. مهندس رامین مناف فر در گفتگو با ایسنا گفت: کارشناسان بین المللی معتقدند دریاچه ارومیه در طول دو دهه آینده خشک خواهد شد.

به گفته وی غلظت حدود ۳۰۰ گرم نمک در هر لیتر آب دریاچه ارومیه باعث کاهش رشد و تولید مثل آرتمیا و افزایش املاح این دریاچه نیز موجب کاهش فیتوپلانکتونها به عنوان منبع غذایی آرتمیا شده است. وی افزود: تولید سالانه ۴۰۰ میلیون کیلو آرتمیا در دریاچه ارومیه بستر مناسبی برای رهایی از اقتصاد تک محصولی و بهره وری بهینه از این دریاچه است.

مهندس مناف فر در پایان گفت: ضعف مدیریت در استفاده بهینه ذخیره سازی و صادرات تخم آرتمیا از جمله مشکلات اساسی دریاچه ارومیه است.

خبرگزاری ایسنا - کد خبر ۰۶۶۴۷-۸۱۰۸

طی یک دهه، ۴۰۰ کیلو متر مربع از سطح دریاچه ارومیه به شوره زار تبدیل شده است!

مهندس انوشیروان نجفی، معاون محیط طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط زیست با بیان این مطلب در گفتگو با خبرنگار اجتماعی ایسنا افزود: این دریاچه که با وسعتی حدود ۴۸۳ هزار هکتار بین استانهای آذربایجان شرقی و غربی قرار گرفته، به دلیل غلظت بالای نمک و شوری بیش از حد آب، شرایط اکولوژیکی خاصی دارد و تنها موجودات آبی آن، نوعی فیتوپلانکتون و جانوری از خانواده میگو به نام آرتمیا است.

وی افزود: جزایر و مناطق اطراف دریاچه ارومیه زیستگاه جانوران مختلف و پرندگان کنار آبی مهاجر بوده و به همین دلیل این دریاچه از لحاظ منطقه ای و بین المللی از اهمیت بالایی برخوردار بوده و به عنوان پارک ملی دریاچه ارومیه، جزء ۲۱ تالاب با اهمیت بین المللی در کنواسیون رامسر و یکی از ۹ ذخیره گاه زیست کره در تقسیمات یونسکو (MAB برنامه انسان و کره مسکون) ثبت شده است.»

معاون سازمان حفاظت محیط زیست ادامه داد: «وجود این سیستم آبی بسته، باعث تعدیل آب و هوای منطقه و وجود مناطق حاصلخیز کشاورزی به طور مثال دشت ارومیه شده است. از سوی دیگر استحصال نمک، بهره برداری از ذخایر آرتمیا، جاذبه های گردشگری، خواص دارویی آب و لجنزار ساحلی آن از همگی عواملی

نشریه دانشجویی اویرنجی باخیشی دانشگاه صنعتی امیرکبیر

مدیر مسئول: حسین سلطانی

سر دبیر: آیدین صادقی

مدیر اجرایی: حمید والایی

خبرنگاران و همکاران: حسین اقبالی، یاشار کریمی، یاشار

صادقی، سوناز مصطفی زاده، شیوا حسینی

سایت اینترنت: www.azbiltop.com

پست الکترونیکی: oyrenci_baxissi@yahoo.co

زنان آذربایجان پیشتاز زنان ایرانی

نخستین معاون زن نیروی انتظامی

یک سرهنگ زن به سمت معاون اجتماعی نیروی انتظامی زنجان منصوب شد. اخیراً با حکم سردار فرماندهی نیروی انتظامی استان زنجان، **فریده میلی منفرد** به سمت معاون اجتماعی نیروی انتظامی استان زنجان منصوب شده است. گفتنی است سرهنگ میلی منفرد فارغ التحصیل سال ۱۳۵۸ دانشکده شهربانی بوده و هم اکنون دارای درجه سرهنگی است. بنا به اظهار فرماندهی انتظامی استان زنجان، این اولین بار است که در بین استانهای کشور انتصاب زنان در این سطح انجام شده است.

نخستین زن دارنده گواهینامه موتورسیکلت

قزوین - خبرنگار ایران: « **ویدا عزیززاده تبریزی** » متولد ۱۳۴۰ صادره از سولدوز ساکن قزوین دارای گواهینامه موتورسیکلت ۱۰۲۶۵۲۳۳ صادره از قزوین است. وی با اشاره به چاپ خبری در تاریخ هشتم آبان در روزنامه که ذکر شده بود هیچ زن ایرانی گواهینامه موتورسیکلت ندارد تصریح کرد: در ۱۴ دی ماه ۱۳۷۷ گواهینامه موتورسیکلت را به دلیل عشق زیاد و تمرین بسیار با موتور اخذ کردم و هم اکنون نیز با وجود علاقه بسیار به دلیل منع گشتی قادر به موتورسواری در شهر نیستم.

نخستین راننده زن اتوبوس شهری

نخستین راننده زن شرکت واحد اتوبوسرانی شهرستان کرج، فعالیت خود را در این شهرستان آغاز کرد. مدیر عامل سازمان اتوبوسرانی کرج گفت: این راننده به نام « **معصومه سلطان بولاغی (سولطان بولاغی)** » دانش آموخته رشته پرستاری بوده و با خرید یک دستگاه اتوبوس به عنوان بخش خصوصی فعالیت خود را در این شهرستان آغاز کرده است. داوود شعبانی افزود: در اتوبوس این راننده برخلاف رانندگان مرد، بانوان جلو سوار شده و آقایان در بخش عقبی اتوبوس سوار می شوند.

پیکر "صفر قهرمانیان" فرزند غیور آذربایجان در امامزاده طاهر کرج به خاک سپرده شد.

آذربایجان در غربت و بصورت غریب به خاک سپرده می شوند.

از ده سخنران این مراسم تنها دو سهم به آذربایجان رسید که یکی تقدیم شعری ترکی از طرف دوست صفرخان "مظفر درفشی" به وی، و دیگری اشاره به چگونگی مبارزات صفرخان در قالب نهضت ۲۱ آذر ۱۳۲۴ توسط "اکبر آزاد" بود که به مذاق مجری برنامه خوش نیامد و به نفر سوم از آذربایجانیان "حسن راشدی" که قرار بود سخنرانی کند، اجازه صحبت داده نشد!

در این مراسم شعارهای ترکی چون "آذربایجان سنین باشین ساغ اولسون" و پلاکاردهایی چون "انلر صادق قالانی اونوماز" در بین تشییع کنندگان شنیده و دیده می شد.

در حاشیه مراسم:

« در حاشیه مراسم « فریبرز رئیس دانا » از فردی به اسم « کسرائی » نام برده و تجلیل کرد که دانشجویان و دانشگاهیان و فعالان آذربایجانی که گمان کردند وی از کسروی تجلیل کرد، شعار "مرگ بر شوونیست" سر دادند.

« پس از سخنرانی آقای « اکبر آزاد »، که ضمن بیان خواستههای حرکت ملی آذربایجان از مرحوم صفرخان به عنوان یکی از مبارزان ملت آذربایجان تجلیل کرد و آرزوی ملت آذربایجان را تدفین این فرزند عزیز در آذربایجان دانستند، فریبرز رئیس دانا با قرار گرفتن پشت تریبون اعلام کرد که صفرخان متعلق به کل ملت ایران است که این سخن وی با عکس العمل و شعار دانشجویان و دانشگاهیان و فعالان آذربایجانی روبرو شد.

« در این مراسم هماهنگی دو گروه مخالف « نهضت آزادی » و « توده ایها » که زمانی به خون هم تشنه بودند، بیشتر به چشم می آمد.

« جالب توجه این بود که سخنرانان به قول دموکرات و آزادخواه نهضت آزادی، ملی گرا و توده ای هیچ اشاره ای به اصل قیام صفرخان و خواستههای حرکتی که وی به آن پیوسته بود، نکردند.

پیکر "صفر قهرمانیان" فرزند غیور آذربایجان

در امامزاده طاهر کرج به خاک سپرده شد.

"صفر قهرمانیان" ۳۲ سال از عمر خود را در زندانهای رژیم پهلوی سپری کرد. وی در سال ۱۳۰۰ شمسی در روستای شیشوان عجب شیر بدنیا آمد و در جریان مبارزه و قیام ملت آذربایجان در سال ۱۳۲۴ علیه تبعیض حکومت پهلوی علیه آذربایجان، به فرقه دموکرات پیوست و رشادتهای خوبی از خود نشان داد. بدنبال حمله وحشیانه ارتش رژیم پهلوی به آذربایجان، به همراهی عده ای از همزمان خود به عراق گریخت. در سال ۱۳۲۷ رژیم عراق وی را دستگیر و تحویل حکومت ایران داد. او قدیمی ترین زندانی سیاسی دنیا بود و اکثر فعالان سیاسی در زندانهای پهلوی او را سمبل تسلیم ناپذیری می دانستند. محمدرضا پهلوی از خشم تسلیم ناپذیری این فرزند آذربایجان شخصاً در پرونده وی دخالت کرد و شرط عفو و آزادی وی را به طلب عفو از سوی وی مشروط ساخت. ولی این استوره آذربایجان تسلیم نگردید و نام آذربایجان را در داشتن فرزندی که قدیمی ترین زندانی سیاسی جهان شد، به عنوان اولین ها ثبت کرد.

وی هفته گذشته در تهران درگذشت و پیکرش در میان غم و اندوه طرفداران آزادی و آزادگی، روز چهارشنبه در امامزاده طاهر کرج به خاک سپرده شد.

در مراسم تشییع و تدفین پیکر "صفرخان" عده ای که در ظاهر شعار "ایران برای تمام ایرانیان" سر می دادند، صفرخان را نیز مصادره سیاسی کردند! آنها برای تبلیغ اهداف خود تریبون را در اختیار گرفتند و تنها چیزی که در سخنرانی این آقایان از آن صحبت نشد، علت مبارزه صفرخان بر علیه حکومت نژادپرست و جبار پهلوی و محکومیت وی به اعدام و سپس حبس ابد بود! آری صفرخان را در خاک غربت دفن کردند، بدون آنکه از علت تسلیم ناپذیری وی سخن برانند. البته این اولین بار نیست که فرزندان